

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

м. Київ

№ _____

Про внесення змін до деяких нормативно-правових
актів Національного банку України

Відповідно до статей 7, 15, 40, 56 Закону України “Про Національний банк України” та з метою приведення нормативно-правових актів Національного банку України у відповідність до законодавства України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 року № 492, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 року за № 1172/8493 (зі змінами), що додаються.

2. Унести до Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 21 січня 2004 року № 22, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 року за № 377/8976 (зі змінами), такі зміни:

1) абзац другий пункту 1.6 глави 1 викласти в такій редакції:

“Банк не має права визначати та контролювати напрями використання грошових коштів клієнта та встановлювати інші обмеження його права щодо розпорядження грошовими коштами, не передбачені законом, договором між банком і клієнтом або умовами обтяження, предметом якого є майнові права на грошові кошти, що зберігаються на банківському рахунку.”;

2) пункт 5.1 глави 5 доповнити словами “, договором між банком і клієнтом або умовами обтяження, предметом якого є майнові права на грошові кошти, що зберігаються на банківському рахунку”;

3) главу 6 доповнити новим пунктом такого змісту:

“6.7. Звернення стягнення на предмет обтяження, яким є майнові права на кошти, що зберігаються на банківському рахунку, здійснюється шляхом договірною списання за платіжною вимогою обтяжувача, за умови повідомлення банку про таке обтяження.”;

4) абзац перший пункту 10.1 глави 10 викласти в такій редакції:

“10.1. Обмеження прав клієнта щодо розпоряджання грошовими коштами, що зберігаються на його рахунку(ах), відповідно до статті 1074 Цивільного кодексу України не допускається, крім випадків обмеження права розпоряджання рахунком за рішенням суду або в інших випадках, установлених законом або умовами обтяження, предметом якого є майнові права на грошові кошти, що зберігаються на рахунку, а також в разі зупинення фінансових операцій, які можуть бути пов’язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, передбачених законом.”

3. Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку (Василева О. В.) після офіційного опублікування довести зміст цієї постанови до відома банків України для використання в роботі.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Смолія Я. В.

5. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

В. о. Голови

Я. В. Смолій

Інд. 57

Аркуш погодження додається.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України

Зміни до Інструкції про порядок відкриття, використання
і закриття рахунків у національній та іноземних валютах

1. У главі 1:

1) абзац другий пункту 1.1 замінити трьома новими абзацами другим – четвертим такого змісту:

“Інструкція регулює правовідносини, що виникають під час відкриття банками, їх відокремленими підрозділами, які здійснюють банківську діяльність від імені банку, та філіями іноземних банків в Україні (далі – банки):

поточних і вкладних (депозитних) рахунків у національній та іноземних валютах суб'єктам господарювання, фізичним особам, іноземним представництвам, нерезидентам-інвесторам, ініціативній групі з проведення всеукраїнського референдуму (далі – клієнти);

рахунків умовного зберігання (ескроу) у національній та іноземних валютах юридичним особам-резидентам, фізичним особам та нерезидентам-інвесторам (далі – клієнти).”;

2) у пункті 1.8:

абзац перший доповнити словами “, за договором рахунку умовного зберігання (ескроу) – рахунки умовного зберігання (ескроу)”;

доповнити пункт новим абзацом такого змісту:

“Рахунок умовного зберігання (ескроу) – рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зарахування на рахунок коштів та перерахування їх особі (особам), зазначеній (зазначеним) клієнтом (бенефіціару або бенефіціарам), або повернення таких коштів клієнту за настання підстав, передбачених договором.”;

3) пункт 1.9 викласти в такій редакції:

“1.9. Договір банківського рахунку, договір банківського вкладу та договір рахунку умовного зберігання (ескроу) укладаються в письмовій формі (паперовій або електронній). Електронна форма договору має містити електронний підпис/електронний цифровий підпис клієнта (представника клієнта) та уповноваженої особи банку відповідно до вимог, установлених нормативно-правовим актом Національного банку з питань застосування електронного підпису в банківській системі України.

Договір банківського рахунку та договір банківського вкладу можуть укладатися шляхом приєднання клієнта до публічної пропозиції укладення договору (оферта), який розміщений в загальнодоступному для клієнта місці в банку та на його офіційному сайті в мережі Інтернет.

Банк зобов'язаний надати клієнту примірник договору, що дає змогу встановити дату його укладення, у спосіб, визначений банком та клієнтом, у тому числі за допомогою засобів інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних систем.”;

4) пункт 1.12 викласти в такій редакції:

“1.12. Юридичні особи-нерезиденти (інвестори) можуть відкривати в банках України:

інвестиційні рахунки для здійснення інвестицій у національній та іноземних валютах;

рахунки умовного зберігання (ескроу) у національній та іноземних валютах.”.

2. У главі 2:

1) друге речення пункту 2.1 після слів “третіх осіб” доповнити словом “/бенефіціарів”;

2) пункт 2.3 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Банк з метою здійснення ідентифікації юридичної особи під час укладення договору рахунку умовного зберігання (ескроу) з цією особою отримує відомості, що містяться про неї в Єдиному державному реєстрі в порядку, визначеному пунктом 2.3 глави 2 цієї Інструкції.”;

3) у пункті 2.6 слова “або договору банківського рахунку” замінити словами “, договору банківського рахунку або договору рахунку умовного зберігання (ескроу)”.

3. У главі 7:

1) у пункті 7.12:

в абзаці четвертому слова “з інвестиційного рахунку” замінити словами “з інвестиційного рахунку/рахунку умовного зберігання (ескроу)”;

доповнити пункт після абзацу тринадцятого новим абзацом чотирнадцятим такого змісту:

“валюта, повернута з власного рахунку умовного зберігання (ескроу);”;

2) підпункт “а” пункту 7.13 після абзацу восьмого доповнити новим абзацом дев’ятим такого змісту:

“перерахування на власний рахунок умовного зберігання (ескроу) в іноземній валюті з метою проведення розрахунків з нерезидентом-інвестором з урахуванням вимог нормативно-правових актів Національного банку, що регулюють питання здійснення іноземних інвестицій в Україну;”.

4. У главі 16:

1) пункт 16.3 після абзацу четвертого доповнити новим абзацом п’ятим такого змісту:

“повернуті з власного рахунку умовного зберігання (ескроу) у випадках, визначених договором рахунку умовного зберігання;”;

2) пункт 16.4 після абзацу восьмого доповнити новим абзацом дев’ятим такого змісту:

“перерахування коштів на власний рахунок умовного зберігання (ескроу), відкритий в уповноваженому банку України;”;

3) пункт 16.5 доповнити новим абзацом такого змісту:

“повернуті з власного рахунку умовного зберігання (ескроу).”;

4) пункт 16.6 доповнити новим абзацом такого змісту:

“перерахування коштів на власний рахунок умовного зберігання (ескроу) в іноземній валюті з метою проведення розрахунків з резидентом/нерезидентом-інвестором з урахуванням вимог нормативно-правових актів Національного банку, що регулюють питання здійснення іноземних інвестицій в Україну.”.

5. Пункт 20.1 глави 20 після абзацу шостого доповнити новим абзацом сьомим такого змісту:

“Поточні рахунки клієнтів, на кошти яких встановлено обтяження майнових прав, відповідно до умов договору, закриваються банком лише за згодою обтяжувача, який установив таке обтяження, крім випадків закриття рахунків клієнтів під час виконання банком Плану припинення здійснення банківської діяльності без припинення юридичної особи відповідно до Закону України “Про спрощення процедур реорганізації та капіталізації банків”, яке може здійснюватися банком без отримання на це згоди обтяжувача.”.

6. Інструкцію доповнити новою главою такого змісту:

“23. Порядок відкриття, використання і закриття рахунків

умовного зберігання (ескроу)

1. Якщо юридична особа не має в цьому банку рахунків, то відкриття її рахунку умовного зберігання (ескроу) здійснюється в такому порядку.

Особа, яка від імені юридичної особи відкриває рахунок умовного зберігання (ескроу), має:

1) пред'явити паспорт або інший документ, що посвідчує особу. Представник юридичної особи має також подати документи, що підтверджують його повноваження. Фізичні особи-резиденти додатково пред'являють документ, виданий відповідним контролюючим органом, що засвідчує їх реєстрацію в Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків;

2) подати такі документи:

заяву про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу) (додаток 14). Заяву підписує керівник юридичної особи або інша уповноважена на це особа;

копію належним чином зареєстрованого установчого документа (статуту/засновницького договору/установчого акта/положення). Юридичні особи, установчі документи яких оприлюднені на порталі електронних сервісів, установчий документ у паперовій формі не подають. Юридичні особи публічного права, які діють на підставі законів, установчий документ не подають. Юридична особа, яка створена та/або діє на підставі модельного статуту, затвердженого Кабінетом Міністрів України, подає копію рішення про її створення або про провадження діяльності на підставі модельного статуту, підписаного усіма засновниками.

На підставі цих документів уповноважений працівник банку здійснює ідентифікацію клієнта та ідентифікацію і верифікацію особи, уповноваженої відкривати рахунок умовного зберігання (ескроу).

Між банком і клієнтом укладається в письмовій формі договір рахунку умовного зберігання (ескроу).

2. Якщо юридична особа вже має в цьому банку рахунок, цей клієнт ідентифікований банком і сформована справа з юридичного оформлення рахунку, то відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу) здійснюється за умови подання цим клієнтом заяви про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу) (додаток 14) та укладення договору рахунку умовного зберігання (ескроу).

3. Якщо фізична особа не має в цьому банку рахунків, то відкриття її рахунку умовного зберігання (ескроу) здійснюється в такому порядку:

1) фізична особа пред'являє уповноваженому працівникові банку паспорт або інший документ, що посвідчує особу. Фізичні особи-резиденти додатково мають пред'явити документ, виданий контролюючим органом, що

засвідчує їх реєстрацію в Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків;

2) фізична особа, яка займається підприємницькою діяльністю, зобов'язана зазначити про свій статус підприємця у заяві про відкриття рахунку умовного зберігання (додаток 15) у рядку “Додаткова інформація”;

3) фізична особа, яка займається незалежною професійною діяльністю, зобов'язана також подати до банку копію документа, що підтверджує взяття на облік такої особи відповідним контролюючим органом;

4) уповноважений працівник банку на підставі отриманих документів здійснює ідентифікацію та верифікацію фізичної особи, яка відкриває рахунок;

5) фізична особа заповнює заяву про відкриття рахунку умовного зберігання (додаток 15);

б) між фізичною особою і банком укладається договір рахунку умовного зберігання (ескроу).

Рахунок умовного зберігання на ім'я фізичної особи може бути відкритий іншою фізичною особою на підставі довіреності, засвідченої в установленому законодавством порядку.

Відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу) однією фізичною особою іншій фізичній особі на підставі довіреності здійснюється в порядку, визначеному пунктом 3 глави 23 цієї Інструкції, за умови пред'явлення довіреною особою паспорта або іншого документа, що посвідчує особу, та подання довіреності (копії довіреності), засвідченої нотаріально. Довіреність має містити інформацію, яка дає змогу банку ідентифікувати особу, на ім'я якої відкривається рахунок. Якщо довірена особа є резидентом, то вона додатково має пред'явити документ, виданий контролюючим органом, що засвідчує її реєстрацію в Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків. Якщо рахунок відкривається на ім'я фізичної особи-резидента і в довіреності не зазначений реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи-резидента, на ім'я якої відкривається рахунок, то довірена особа додатково має подати копію документа, виданого контролюючим органом, що засвідчує реєстрацію в Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків фізичної особи, на ім'я якої відкривається рахунок. Ця копія має бути засвідчена органом, що видав документ, або нотаріально, або уповноваженим працівником банку. На підставі цих документів уповноважений працівник банку здійснює ідентифікацію та верифікацію довіреної особи та ідентифікацію фізичної особи – власника рахунку.

4. Якщо фізична особа вже має в цьому банку рахунок, цей клієнт ідентифікований та верифікований банком і сформована справа з юридичного

оформлення рахунку, то відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу) здійснюється в такому порядку:

- 1) фізична особа має:
 - пред'явити уповноваженому працівникові банку паспорт або інший документ, що посвідчує особу;
 - заповнити заяву про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу) (додаток 15);
- 2) між фізичною особою і банком укладається договір рахунку умовного зберігання (ескроу).

5. Якщо нерезидент-інвестор не має в цьому банку рахунків, то відкриття йому рахунку умовного зберігання (ескроу) здійснюється в такому порядку.

Особа, яка від імені нерезидента-інвестора відкриває рахунок, має:

- 1) пред'явити паспорт або інший документ, що посвідчує особу, і документ, що підтверджує її повноваження. Фізичні особи-резиденти додатково пред'являють документ, виданий відповідним контролюючим органом, що засвідчує їх реєстрацію в Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків;

- 2) подати такі документи:
 - заяву про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу) (додаток 14 або додаток 15);

- копію легалізованого або засвідченого шляхом проставлення апостиля витягу з торговельного, банківського або судового реєстру або реєстраційне посвідчення місцевого органу влади іноземної держави про реєстрацію юридичної особи, засвідчену нотаріально. Від іноземного інвестора – фізичної особи цей документ не вимагається;

- копію легалізованої або засвідченої шляхом проставлення апостиля довіреності на ім'я особи, яка має право відкривати рахунок, засвідчену нотаріально. У разі видачі іноземним інвестором такої довіреності на території України подається копія цієї довіреності, засвідчена нотаріально. Якщо рахунок відкривається особисто іноземним інвестором – фізичною особою, то цей документ не вимагається.

На підставі документів, зазначених у підпунктах 1, 2 пункту 5 глави 23 цієї Інструкції, уповноважений працівник банку здійснює ідентифікацію нерезидента-інвестора та ідентифікацію і верифікацію особи, уповноваженої відкривати рахунок умовного зберігання (ескроу).

Між банком та особою, яка від імені нерезидента-інвестора відкриває рахунок умовного зберігання (ескроу), укладається в письмовій формі договір рахунку умовного зберігання (ескроу).

6. Рахунок умовного зберігання (ескроу) відкривається банком клієнтам для здійснення операцій, передбачених законодавством України та договором рахунку умовного зберігання (ескроу). Використання рахунку умовного зберігання (ескроу) для цілей проведення валютних операцій має здійснюватися з дотриманням норм валютного законодавства України.

За рахунком умовного зберігання (ескроу) виконуються виключно операції:

1) із зарахування банком отриманих від власника рахунку та/або від третіх осіб грошових коштів, які за настання підстав, визначених договором рахунку умовного зберігання (ескроу), призначені для перерахування бенефіціару, а також операції з перерахування таких коштів бенефіціару або повернення їх власнику рахунку відповідно до умов договору рахунку умовного зберігання (ескроу);

2) пов'язані зі зверненням стягнення на майнові права на грошові кошти, що зберігаються на рахунку умовного зберігання (ескроу), або на права вимоги власника рахунку чи бенефіціара до банку на підставі договору рахунку умовного зберігання (ескроу) (у випадках, установлених статтею 1076⁶ Цивільного кодексу України);

3) зі сплати винагороди банку за послуги, пов'язані з обслуговуванням рахунку умовного зберігання (ескроу) та здійсненням операцій за ним, якщо це передбачено договором рахунку умовного зберігання (ескроу).

7. Рахунок умовного зберігання (ескроу) закривається після закінчення строку припинення договору рахунку умовного зберігання (ескроу) або за настання інших обставин, установлених договором рахунку умовного зберігання (ескроу) та перерахування грошових коштів власнику рахунку або бенефіціару, або зазначеній бенефіціаром особі.

8. Договір рахунку умовного зберігання (ескроу) є розірваним з моменту отримання банком таких документів: заяви власника рахунку та письмової згоди бенефіціара(ів) на розірвання договору.

Якщо заява власника рахунку та письмова згода бенефіціара(ів) містяться в одному документі, то договір рахунку умовного зберігання (ескроу) є розірваним з моменту отримання банком такого документа.

У заяві та згоді, які складаються у довільній формі, власник рахунку та бенефіціар, зокрема, мають зазначити номер і дату укладання договору рахунку умовного зберігання (ескроу), суму коштів або її частину, а також зазначити реквізити рахунку на який банк зобов'язаний перерахувати кошти (або їх частину) власнику рахунку та/або бенефіціару чи зазначеній бенефіціаром особі.

Банк реєструє заяви клієнтів та згоди бенефіціарів на дострокове розірвання договору рахунку умовного зберігання (ескроу) в порядку, визначеному внутрішніми положеннями банку.”.

7. Інструкцію доповнити двома новими додатками такого змісту:

“Додаток 14
до Інструкції про порядок
відкриття,
використання і закриття рахунків у
національній та іноземних валютах
(підпункт 2 пункту 1 глави 23)

**Заява
про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу)**

Найменування банку _____

Найменування клієнта банку,
що відкриває рахунок, _____
(повне і точне найменування
юридичної особи)

Код за ЄДРПОУ або
реєстраційний
(обліковий) номер
платника податків

Просимо відкрити рахунок умовного зберігання (ескроу) у _____
(вид валюти)

Із змістом Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах ознайомлені далі – Інструкція). Вимоги Інструкції для нас обов’язкові.

Додаткова інформація _____

Керівник (посада) _____ (підпис, прізвище, ініціали)

“ ___ ” _____ 20__ р.

М. П. ²

(відмітки банку)

Відкрити рахунок умовного зберігання
(ескроу) дозволяю
Керівник _____
(підпис)

Документи на оформлення відкриття
рахунку перевірів _____

(уповноважена керівником особа)

(посада і підпис уповноваженої особи, на яку покладено обов'язок відкривати рахунки клієнтів)

Дата відкриття рахунку

“___” _____ 20__ р.

Продовження додатка 14

№ балансового рахунку	№ особового рахунку

Головний бухгалтер
(інша відповідальна особа, яка контролює правильність присвоєння номера рахунку)

(підпис)

¹ Підлягає обов'язковому заповненню у випадках, визначених Інструкцією про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах.

² Використання печатки юридичною особою не є обов'язковим.

Додаток 15

до Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах (підпункт 2 пункту 3 глави 23)

Заява

про відкриття рахунку умовного зберігання (ескроу)

Найменування банку _____

Особа, яка відкриває рахунок _____

[прізвище, ім'я, по батькові (по батькові – за наявності)]

Реєстраційний номер облікової картки платника податків¹

Прошу відкрити рахунок умовного зберігання (ескроу) у _____

(вид валюти)

на моє ім'я/на ім'я _____

(прізвище, ім'я, по батькові особи, на ім'я якої відкривається рахунок)

Із змістом Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах ознайомлений. Вимоги Інструкції для мене обов'язкові.

Письмові розпорядження підписуватимуться мною або уповноваженою мною особою згідно з довіреністю.

У разі зміни повноважень особи на право розпоряджатися рахунком зобов'язуюсь негайно повідомити про це в письмовій формі.

Усе листування щодо цього рахунку прошу надсилати за адресою:

Про зміну адреси повідомлятиму банк письмово.

Продовження додатка 15

Додаткова інформація _____

“ ___ ” _____ 200_ р.

(підпис власника рахунку / довіреної особи)

(відмітки банку)

Відкрити рахунок умовного зберігання (ескроу)

У _____
(вид валюти)

дозволяю

Документи на оформлення

відкриття рахунку перевірів

(посада і підпис уповноваженої особи, на яку покладено обов'язок відкривати рахунки клієнтів)

Керівник _____ (підпис)
(уповноважена керівником особа)

Дата відкриття рахунку

“ ___ ” _____ 20_ р.

№ балансового рахунку	№ особового рахунку

Головний бухгалтер

(інша уповноважена особа, яка контролює правильність присвоєння номера рахунку)

(підпис)

¹ Заповнюється, якщо фізична особа, що відкриває рахунок, є резидентом України.

За потреби банк може виготовляти та використовувати запропоновану форму заяви двома мовами (українською та іноземною).”.

В. о. директора Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку

Н. Г. Лапко

ПОГОДЖЕНО

Перший заступник Голови
Національного банку України
_____ Я. В. Смолій
(підпис)
“ _____ ” _____ 2017 року
(дата)